

ผ่านกระบวนการบำบัดรักษาจากสถานบำบัดรักษาทั้งแผนปัจจุบัน แผนไทย และบำบัดรักษาแบบทางเลือกต่าง ๆ ควรดำเนินการ ดังนี้

— จัดตั้งกลุ่ม/เครือข่ายของเยาวชนที่เคยเสพยาเสพติด เพื่อทำหน้าที่ช่วยเหลือระดับประคองระหว่างกันและกัน โดยมี คลินิก/องค์กร/หน่วยงานที่ปฏิบัติงานด้านบำบัดรักษา และฟื้นฟูผู้ติดยาเสพติดเป็นองค์กรพี่เลี้ยง และมีอาสาสมัครผู้ผ่านการบำบัดฟื้นฟู (ex-addict) ที่มีจิตสาธารณะเป็นแกนนำของกลุ่ม/เครือข่าย ซึ่งในเบื้องต้นอาจจัดตั้งขึ้นในระดับแต่ละคลินิก/สถานบำบัดก่อน แล้วจึงอาจขยายเป็นระดับชุมชน/อำเภอ/เขต หรือกระจายตัวออกครอบคลุมพื้นที่จังหวัดต่อไป

— ดำเนินการปรับเปลี่ยนเจตคติของสังคมต่อผู้เคยมีพฤติกรรมเสพยาเสพติด ด้วยการขับเคลื่อนของกิจกรรมเครือข่ายผู้เคยเสพ ซึ่งเน้นการร่วมทำกิจกรรมที่เป็นประโยชน์ต่อส่วนร่วมเพื่อให้สังคมเห็นคุณค่าและเกิดมุมมองใหม่ต่อผู้เคยเสพ โดยมี คลินิก/องค์กร/หน่วยงานที่ปฏิบัติงานด้านบำบัดรักษา และฟื้นฟูผู้ติดยาเสพติดเป็นองค์กรพี่เลี้ยงสนับสนุนให้เกิดกิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์ต่าง ๆ

๓.๕.๖ เยาวชนกลุ่มอื่น ๆ ที่จังหวัดเห็นควรให้มีการดำเนินการ เช่น เยาวชนที่เป็นแรงงานหรือครอบครัวของแรงงานต่างด้าว เยาวชนกำพร้าอันเป็นผลจากการประสบภัยต่าง ๆ เป็นต้น

๓.๕ การรณรงค์ประชาสัมพันธ์เพื่อสร้างกระแสให้เกิดประชาคมในพื้นที่เป้าหมายให้สังคมร่วมกันสนับสนุนการจัดระเบียบสังคมแบบบูรณาการ เพราะการจัดระเบียบสังคมแบบบูรณาการจะสำเร็จได้ ต้องได้รับความเห็นชอบและความร่วมมือในการปกป้องคุ้มครองเยาวชนจากทั่วทั้งประชาคมในพื้นที่ของจังหวัดและร่วมมือกันตามบทบาทที่เหมาะสม โดยมีขั้นตอนดำเนินการรวมถึงกิจกรรมต่อไปนี้

๓.๕.๑ สร้างความเข้าใจแก่หน่วยงาน/องค์กรทุกภาคส่วนที่อยู่ในพื้นที่เป้าหมาย โดยเฉพาะอย่างยิ่งในเขตเทศบาล ให้เข้าใจแนวคิดและเป้าหมายของการจัดระเบียบสังคม และร่วมมือกันดูแลเยาวชน โดยดำเนินการดังนี้

๓.๕.๑.๑ จัดประชุมชี้แจงทำความเข้าใจกับผู้บริหารสถานศึกษาทุกประเภทและบุคลากรที่เกี่ยวข้องรวมทั้งเครือข่ายผู้ปกครองต่างๆ ในเรื่องการจัดระเบียบสังคมที่จะดำเนินการ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง การที่จะนำ พ.ร.บ.คุ้มครองเด็ก พ.ศ. ๒๕๔๖ มาใช้ในการห้ามเยาวชนออกจากบ้านในยามวิกาล เกินเวลาที่กำหนด และขอความเห็นชอบร่วมกันปฏิบัติตามบทบาทหน้าที่

๓.๕.๑.๒ จัดประชุมชี้แจงให้นักเรียน/นักศึกษาทุกคนในพื้นที่ทราบข้อควรปฏิบัติอย่างต่อเนื่องและเน้นย้ำเป็นประจำเรื่องการจัดระเบียบสังคม เพื่อให้นักเรียน/นักศึกษาทุกคนได้ตระหนักในข้อกำหนดต่าง ๆ และปฏิบัติตัวอย่างถูกต้อง โดยให้คณะทำงานจัดระเบียบสังคมออกชี้แจง อบรมนักเรียน/นักศึกษา ทั้งในภาพรวม เช่น ผ่านสื่อมวลชน และรายสถานศึกษา โดยเฉพาะสถานศึกษาที่พบนักเรียน/นักศึกษามีพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสม

๓.๕.๑.๓ ให้จังหวัดเชิญเจ้าของและ/หรือผู้ประกอบการสถานที่ที่เป็นปัจจัยเสี่ยงมาประชุม ชี้แจง และขอความร่วมมือในการร่วมกันจัดระเบียบสังคม

๓.๕.๒ สร้างกระแสการสนับสนุนการจัดระเบียบสังคม และร่วมมือกันดูแลเยาวชนในพื้นที่ โดยให้จังหวัดและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นพิจารณาจัดการรณรงค์ ประชาสัมพันธ์อย่างทั่วถึงโดยผ่านสื่อ

วิทยุ วิทยุชุมชน สื่อสิ่งพิมพ์ในจังหวัด โปสเตอร์ แผ่นพับ และสื่อมวลชนอื่น ๆ และในการประชุมส่วนราชการ ทุกอำเภอ จัดเสวนา อภิปราย หรือเดินรณรงค์ในวาระสำคัญเพื่อสร้างความตระหนักในเรื่องการจัดระเบียบสังคมอย่างต่อเนื่อง และเพื่อให้ประชาชนในพื้นที่ได้รับทราบนโยบายและแนวทางการดำเนินงานโดยทั่วถึง และร่วมกันเป็นหูเป็นตา ช่วยกันจัดระเบียบสังคม ทั้งนี้ จังหวัดควรพิจารณาให้สถาบันทางวิชาการในพื้นที่ ดำเนินการสำรวจความคิดเห็นของประชาชนอย่างต่อเนื่องเพื่อให้เกิดกระแสสังคมอย่างจริงจัง

๓.๕.๓ จังหวัดควรจัดระบบ กลไกการรับแจ้งข้อมูลจากประชาชนเกี่ยวกับการดำเนินกิจการ หรือพฤติกรรมที่ฝ่าฝืนกฎหมาย หรือแหล่งมั่วสุมที่มีอยู่ในพื้นที่ และประชาสัมพันธ์ผลการดำเนินการ เป็นระยะ ๆ

๓.๕.๔ การสร้างแกนนำเป็นกำลังขับเคลื่อนงานจัดระเบียบสังคมแบบบูรณาการ โดยจัดให้มี แกนนำ ดังนี้

๓.๕.๔.๑ แกนนำเยาวชนทั่วไป โดยการฝึกอบรมและจัดตั้งแกนนำเยาวชนใน สถานศึกษาและนอกสถานศึกษา ในแต่ละกลุ่มของเยาวชนที่เป็นกลุ่มเป้าหมายในพื้นที่ กลุ่มแกนนำเหล่านี้ อาจไม่จำเป็นต้องจัดตั้งขึ้นใหม่ แต่ให้พิจารณาคัดเลือกจากแกนนำที่มีอยู่แล้ว เช่น สภાเด็กและเยาวชนใน พื้นที่ อาสาสมัคร To Be Number One ลูกเสือ เนตรนารี อนุชาชาติ เป็นต้น

๓.๕.๔.๒ แกนนำเยาวชนกลุ่มเสี่ยงประเภทต่าง ๆ เช่น กลุ่มเร่ร่อน กลุ่มว่างงาน กลุ่มทำงาน ฯลฯ เพื่อใช้พลังแกนนำเหล่านี้ไปดึงเยาวชนที่เหลื่อมไม่ให้อยู่เกี่ยวกับยาเสพติด โดยหลีกเลี่ยง การใช้ชื่อว่ากลุ่มเสี่ยง

๓.๕.๔.๓ แกนนำครูหรือสร้างครูอาสา เพื่อเป็นกำลังสำคัญในการร่วมจัดระเบียบ สังคมและเป็นที่ปรึกษาให้กับนักเรียน โดยใช้ระบบครูอาสา ทำประโยชน์ และพิจารณาให้มีคำสั่งแต่งตั้งที่ ชัดเจนจากจังหวัด

๓.๕.๔.๔ แกนนำผู้ปกครอง เพื่อร่วมสอดส่องและเฝ้าระวัง รวมทั้งให้ความ ร่วมมือและให้ข้อมูลข่าวสารแก่เจ้าหน้าที่เกี่ยวกับพฤติกรรมของบุตรหลาน

๓.๕.๔.๕ แกนนำชุมชน เพื่อให้แกนนำชุมชนร่วมมือกับเจ้าหน้าที่ ร่วมกันป้องกัน ช่วยเหลือสังคม

๓.๕.๔.๖ อาสาสมัครพิทักษ์เยาวชนในที่พักอาศัยของเยาวชน เพื่อเป็นแกนนำ ประจำหอพัก หรือที่พักอาศัยเชิงพาณิชย์ที่มีเยาวชนอาศัยอยู่ มีบทบาทในการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารเพื่อ ป้องกันยาเสพติด และแจ้งข่าวเพื่อการดำเนินการดูแลเฝ้าระวังปัญหาในที่พักอาศัยฯ

ควรมีการจัดอบรม เสริมความรู้ความเข้าใจและสร้างการรวมกลุ่มแกนนำเหล่านี้เพื่อให้ เกิดกระแสการขับเคลื่อนที่แท้จริง นอกจากนี้ควรจัดให้มีการประชุม ชี้แจง สัมมนาเป้าหมาย ตลอดจน แนวทางการปฏิบัติ อำนาจหน้าที่ ระเบียบ/กฎหมายที่รองรับ แบบรายงานต่าง ๆ แก่เจ้าหน้าที่ในระดับปฏิบัติ เพื่อให้เกิดความเข้าใจอย่างชัดเจนละทั่วถึง

๔. กลไกการบริหารจัดการ

เพื่อให้การจัดระเบียบสังคมแบบบูรณาการในทุกจังหวัดและกรุงเทพมหานคร เป็นไปอย่างเป็นรูปธรรม และมีทิศทางเดียวกัน จึงกำหนดให้มีกลไกการบริหารจัดการในการปฏิบัติ ดังต่อไปนี้

๔.๑ การจัดตั้งกลไกบริหารจัดการในระดับจังหวัดและกรุงเทพมหานคร การจัดระเบียบสังคมแบบบูรณาการไม่สามารถมอบหมายให้หน่วยใดหน่วยหนึ่งเป็นผู้รับผิดชอบ หากแต่ต้องร่วมกันหลายหน่วย และโดยทุกภาคส่วนของสังคม จึงจำเป็นต้องจัดให้มีกลไกเฉพาะในการดำเนินการตามภารกิจนี้ โดย

๔.๑.๑ ผอ.ศตส.จ./กทม. แต่งตั้งคณะอนุกรรมการ หรือคณะทำงานป้องกันและจัดระเบียบสังคมแบบบูรณาการจังหวัด ๑ คณะ ภายใต้คณะกรรมการด้านยาเสพติดของจังหวัด/กทม. โดยผู้ว่าราชการจังหวัด/กทม. อาจทำหน้าที่ประธานหรือมอบหมายให้รองผู้ว่าราชการ ๑ ท่าน เป็นประธาน (ในกรณีกรุงเทพมหานครอาจมอบให้ปลัดหรือรองปลัดกรุงเทพมหานครเป็นประธาน) คณะอนุกรรมการ หรือคณะทำงานควรประกอบด้วยผู้แทนหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ ตำรวจ ปกครอง พัฒนาสังคมฯ ศึกษาธิการ สาธารณสุข แรงงาน สมาคมผู้ประกอบการฯ ผู้แทนครู องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในพื้นที่ ฯลฯ มีอำนาจหน้าที่ กำหนดเป้าหมายอำนวยการ กำกับ ดูแล และประสานงานการจัดระเบียบสังคมในพื้นที่

๔.๑.๒ คณะอนุกรรมการหรือคณะทำงานป้องกันและจัดระเบียบสังคมแบบบูรณาการพิจารณา จัดตั้งคณะทำงานระดับปฏิบัติการ เพื่อดำเนินการจัดระเบียบสังคมของกลุ่มเป้าหมายหรือสถานที่เป้าหมายของแต่ละจังหวัดตามความเหมาะสม เช่น คณะทำงานปฏิบัติการจัดระเบียบสังคมสถานบันเทิงและสถานบริการ คณะทำงานปฏิบัติการจัดระเบียบสังคมหอพักและที่พักอาศัยเชิงพาณิชย์ คณะทำงานปฏิบัติการจัดระเบียบสังคมแหล่งมั่วสุม คณะทำงานจัดกิจกรรมสร้างสรรค์สำหรับเยาวชน ฯลฯ

๔.๑.๓ จัดการประชุมชี้แจง สัมมนา เพื่อให้คณะทำงานทุกฝ่ายเข้าใจเป้าหมาย แนวทางปฏิบัติ อำนาจหน้าที่ ระเบียบ/กฎหมายที่รองรับ ตัวชี้วัดความสำเร็จ แบบรายงานต่างๆ ฯลฯ อย่างถูกต้องตรงกัน

๔.๒ การดำเนินงานแบบภาคีร่วม โดยจัดการประชุมเพื่อกำกับ ติดตามการดำเนินการแบบภาคีร่วม ทุกเดือน เพื่อประเมินปัญหาสรุปงาน และพัฒนาไปสู่การจัดระเบียบสังคมแบบบูรณาการที่สมบูรณ์ยิ่งขึ้น

๕. งบประมาณ

การจัดระเบียบสังคมแบบบูรณาการ ให้ใช้งบประมาณจากแหล่งงบประมาณ ดังนี้

๕.๑ งบประมาณที่ส่วนราชการต่างๆ จัดสรรให้กับหน่วยงานในระดับจังหวัด

๕.๒ งบประมาณที่ได้รับการสนับสนุนจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

๕.๓ งบประมาณที่ได้รับการสนับสนุนจากสำนักงาน ป.ป.ส. ในส่วนที่เป็นกิจกรรมการลดพื้นที่เสี่ยงหรือปัจจัยลบต่อเยาวชนให้ใช้งบประมาณการควบคุมแหล่งแพร่ระบาด ส่วนการเพิ่มพื้นที่ปัจจัยบวกและกิจกรรมเชิงสร้างสรรค์ให้พิจารณาใช้งบประมาณด้านการป้องกันยาเสพติด

๕.๔ งบประมาณสนับสนุนจากภาคเอกชนหรือองค์กรภาคเอกชนในพื้นที่

๖. ตัวชี้วัด

การจัดระเบียบสังคมแบบบูรณาการเป็นมาตรการป้องกันปรามการกระทำความผิด และจำเป็นต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่องจึงจะเกิดผลลัพธ์อย่างมีคุณภาพ ตัวชี้วัดผลการดำเนินงานจึงต้องพิจารณาเป็น ๓ ระดับ คือ

๖.๑ ปัจจัยนำเข้า ได้แก่ มีองค์การรับผิดชอบการอำนวยความสะดวกและการปฏิบัติการ มีฐานข้อมูลเพื่อใช้ในการจัดระเบียบสังคม มีแผนดำเนินการจัดระเบียบสังคม มีแหล่งงบประมาณและวงเงินงบประมาณที่ชัดเจน

๖.๒ กระบวนการดำเนินงาน ได้แก่ มีการประชุมคณะคณะอนุกรรมการ หรือคณะทำงาน ป้องกันและจัดระเบียบสังคมแบบบูรณาการจังหวัด/กทม. อย่างสม่ำเสมอ มีรายงานสถานการณ์ตามฐานข้อมูลเป้าหมายการจัดระเบียบสังคม มีรายงานการดำเนินงานและผลการปฏิบัติงานตามแผน เช่น จำนวนสถานที่ที่ได้ดำเนินการจัดระเบียบสังคม จำนวนครั้งของกิจกรรมจัดระเบียบสังคม เปรียบเทียบกับแผนการดำเนินงาน มีการประสานการดำเนินงาน ส่งต่อข้อมูล และร่วมกันแก้ไขปัญหา ทั้งในด้านผู้ประกอบการ และด้านผู้ใช้บริการ มีการประชาสัมพันธ์การดำเนินงานให้ประชาคมในพื้นที่ทราบเพื่อกระตุ้นกระแสสนับสนุนมาตรการจัดระเบียบสังคมและระดมการมีส่วนร่วม เช่น การแจ้งข่าว การสนับสนุนการดำเนินงานของชุดปฏิบัติการจัดระเบียบสังคมในรูปแบบต่าง ๆ มีการสำรวจความคิดเห็นของประชาชนในพื้นที่ต่อการจัดระเบียบสังคมเป็นระยะ ๆ

๖.๓ ผลลัพธ์จากการดำเนินการจัดระเบียบสังคม ได้แก่ จำนวนเด็กและเยาวชนที่มีพฤติกรรมไม่เหมาะสมหรือเกี่ยวข้องกับยาเสพติดลดลง สถานที่หรือผู้ประกอบการที่ปล่อยให้มีการกระทำความผิดในสถานประกอบกิจการลดลง จำนวนเด็กและเยาวชนที่เข้าร่วมกิจกรรมเชิงบวกเพิ่มมากขึ้น ประชาชนเห็นชอบและสนับสนุนมาตรการจัดระเบียบสังคม เป็นต้น